

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 18SKomp/5/2022
Identifikačné číslo spisu: 2521201269
Dátum vydania rozhodnutia: 25. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Naď
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:2521201269.1

UZNESENIE

Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zložený z predsedu senátu JUDr. Pavla Naďa a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., Mgr. Dušana Čima, JUDr. Jaroslavy Fúrovej, JUDr. Nory Halmovej (sudkyňa spravodajkyňa), JUDr. Jany Haluškovej, Mgr. Michala Novotného a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., v kompetenčnom spore medzi Krajským súdom v Trnave ako správnym súdom a Okresným súdom Piešťany, vo veci žalobcu O. F., D. XX.XX.XXXX, H. N. W. P. Č.. XXX, proti žalovaným 1/ A. R., D. XX.XX.XXXX, H. N. W. P. Č.. XX 2/ G. R., D. XX.XX.XXXX, H. N. W. P. Č.. XX, 3/ M. Š., D. XX.XX.XXXX, H. N. W. H. XX, 4/ C. G., D. XX.XX.XXXX, H. N. S. C., B. X, o zrušenie zápisu do katastra nehnuteľností, naposledy vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 20C/24/2021 a predtým na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 20S/29/2022, takto

rozhodol:

Na prejednanie veci nie je daná právomoc správneho súdu.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou 7. júla 2021 domáhal zrušenia zápisu do katastra nehnuteľností na liste vlastníctva č. XX pre katastrálne územie W. P., ktorý bol vykonaný v roku 2020 na základe kúpnej zmluvy medzi žalovanými 1/ a 2/ ako kupujúcimi a žalovanými 3/ a 4/ ako predávajúcimi a to z dôvodu, že žalovaní 3/ a 4/ neponúkli žalobcovi svoje podiely, čím porušili zákonné právo žalobcu. Na výzvu súdu žalobca v doplnení žaloby z 5. septembra 2021 uviedol, že žiada, aby spoluvlastníkmi zapísanými v katastri nehnuteľností boli žalovaní 3/ a 4/, pretože žalovaní 3/ a 4/ mu neponúkli svoje podiely a ani ho neoboznámili s predajom.

2. Okresný súd Piešťany uznesením zo 14. februára 2022 č. k. 20C/24/2021-20 postúpil vec Krajskému súdu v Trnave z dôvodu vecnej a miestnej nepríslušnosti podľa § 18 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), nakoľko v jeho obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.

3.

Krajský súd v Trnave nesúhlasil s postúpením veci z dôvodu, že je nesporné, že v danom prípade sa žalobca nedomáha preskúmania zákonnosti žiadneho rozhodnutia orgánu verejnej správy, opatrenia orgánu verejnej správy a iného zásahu orgánu verejnej správy, ani poskytnutia ochrany pred nečinnosťou orgánu verejnej správy. Žalobca síce nesprávne označuje, že sa domáha zrušenia zápisu v katastri, avšak podľa obsahu sa dovoľáva určenia relatívnej neplatnosti prevodu spoluvlastníckych podielov, teda ide o súkromnoprávny spor. V prípade úspechu v takomto konaní by potom dôsledkom bola zmena zápisu v katastri nehnuteľností. Správny súd navrhol, aby kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol, že o žalobe žalobcu je príslušný konať a rozhodnúť vecne a miestne príslušný Okresný súd Piešťany.

4. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zriadený podľa § 8 CSP prejednal predložený kompetenčný spor ako spor o právomoc, ktorý vznikol medzi správnym súdom a iným súdom podľa § 18 ods. 4 SSP.

5. Podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

6. Podľa § 4 CSP iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

7. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom a podľa § 6 ods. 1 rovnakého zákona správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánu verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc v civilnom procese.

9. Podľa § 55 ods. 3 SSP každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

10. Podľa § 124 ods. 1 CSP každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

11. Podľa § 140 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

12. Súkromnoprávne vzťahy, z ktorých vychádzajú súkromnoprávne spory a iné veci, sú charakterizované najmä právnou rovnosťou a vôľovou autonómiou ich účastníkov. Ich postavenie je rovnocenné, čo znamená, že jeden z účastníkov súkromnoprávneho vzťahu nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti druhému účastníkovi a ani sám autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého účastníka súkromnoprávneho vzťahu. Verejnoprávne vzťahy ako vzťahy upravené normami verejného práva sú postavené na princípe nadriadenosti a podriadenosti subjektov (princíp subordinácie). Pre tieto právne vzťahy je typické, že jeden zo subjektov (orgán verejnej moci) ukladá jednostranne druhému účastníkovi právneho vzťahu na základe zákona a presne ustanoveným spôsobom povinnosti prostredníctvom autoritatívnych administratívnych aktov aplikácie práva. V týchto vzťahoch vystupuje zjavne do popredia princíp nerovnosti účastníkov a chýba tu autonómia vôle podriadeného účastníka.

13. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poukazuje na to, že správny súd v zmysle § 55 ods. 3 SSP rovnako ako aj civilný súd podľa § 124 ods. 1 CSP posudzuje každé podanie podľa jeho obsahu. Z obsahu podanej žaloby je jednoznačné, že žalobca sa domáha zrušenia zápisu v katastri nehnuteľností ale nešpecifikuje žiadne rozhodnutie okresného úradu- katastrálneho odboru, ako žalovaného neoznačuje správny orgán, ale fyzické osoby-pôvodných podielových spoluvlastníkov a nadobúdateľov týchto spoluvlastníckych podielov, žiada aby sa obnovil stav pred vykonaním zápisu do katastra nehnuteľností, teda aby vlastníkami týchto spoluvlastníckych podielov boli opäť žalovaní 3/ a 4/ a to z dôvodu, že žalovaní 3/ a 4/ neponúkli žalobcovi svoje podiely. Správny súd posúdil žalobu podľa obsahu a zistil, že žalobca sa domáha určenia relatívnej neplatnosti prevodu spoluvlastníckych podielov medzi žalovanými 1/ a 2/ ako kupujúcimi a žalovanými 3/ a 4/ ako predávajúcimi a to z dôvodu porušenia jeho predkupného práva podľa § 140 Občianskeho zákonníka.

14. Podľa názoru kompetenčného senátu je potrebné vychádzať z určitej a zo zrozumiteľne prejavenej vôle žalobcu a to, že nepodal žalobu v zmysle správneho súdneho poriadku. Žalobca žiadal aby sa obnovil stav pred vykonaním zápisu do katastra nehnuteľností, teda aby vlastníkami týchto spoluvlastníckych podielov boli opäť žalovaní 3/ a 4/ a to z dôvodu, že žalovaní 3/ a 4/ neponúkli žalobcovi podiely.

15. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR v zhode s krajským súdom mal za to, že žaloba žalobcu je žalobou civilnou podľa CSP. Súkromnoprávny rámec sporu v zmysle § 3 CSP prejednávajú a rozhodujú civilné sudy. V zmysle § 12 CSP je na konanie prvej inštancie príslušný okresný súd ak tento zákon neustanovuje inak, V tomto spore teda nie je možné aplikovať ustanovenia správneho súdneho poriadku, keďže nejde o správnu žalobu v zmysle § 177 SSP. V tejto súvislosti kompetenčný senát najvyššieho súdu zdôrazňuje, že okruh strán sporu ako aj predmet konania v sporovom konaní určuje žalobca, ktorý je pánom sporu (dominus litis) a v prípade vadného podania vo veci samej nasleduje postup súdu v zmysle § 129 CSP.

16. Pre úplnosť kompetenčný senát dopĺňa, že pokiaľ vo veci vedenej pod sp. zn. 1KO/8/2021 o určenie vlastníctva a odstránenie nezrovnalosti v evidencii nehnuteľností uznesením zo dňa 08. decembra 2021 rozhodol, že nie je daná právomoc správneho súdu, vychádzal zo skutočnosti, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva a žalovaným bola právnická osoba . V posudzovanej veci ide rovnako o určenie vlastníckeho práva, aj keď z dôvodu relatívnej neplatnosti prevodu spoluvlastníckych podielov a žalovaným je fyzická osoba.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Krajský súd v Trnave dôvodne namietal postúpenie veci správne mu súdu, pretože v danom prípade nejde o správnu žalobu, o ktorej by rozhodoval správny súd tak ako to upravuje § 6 SSP a teda vec, ktorá by patrila do správneho súdnictva. V danom prípade ide o vydanie veci, kde je vecne príslušný Okresný súd Piešťany.

18. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti kompetenčný senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že v zmysle § 2, § 3 a § 6 SSP a § 137 CSP nejde o vec patriacu do správneho súdnictva a podľa § 12 CSP v spojení s § 13 a § 14 CSP je na konanie v prvej inštancii vecne a miestne príslušný súd uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia.

19. Podľa § 18 ods. 4 SSP sú sudy týmto rozhodnutím viazané, čo znamená, že sú v ďalšom konaní v prerokúvanej veci povinné vychádzať z právneho názoru, že prejednanie veci nepatrí do právomoci správnych súdov. Žiadne svoje rozhodnutie potom nemôžu založiť na opačnom právnom názore, teda že by táto vec do právomoci správnych súdov patrila.

20. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 8 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.